

Zaaknummer: 2024-204858

Antwoord van burgemeester en wethouders op schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 41, eerste lid, van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad der gemeente Leeuwarden, ingediend op 24 september 2024. De vragen zijn afkomstig van D66 en gaan over gesloten jeugdhulp in Friesland.

Vragen

1. Vele wetenschappelijke artikelen en onderzoeken tonen aan dat de behandeling in gesloten jeugdzorg in veel gevallen niet effectief is of zelfs schade veroorzaakt aan het kind. Wat geeft de wethouder nu wel het vertrouwen dat dit kinderen gaat helpen?

Antwoorden

Dat klopt. Daarom zijn we ook gestopt met gesloten Jeugdhulp en hebben we de tijd genomen om een andere voorziening te creëren.

Binnen dit nieuwe contract JeugdzorgPlus wordt gewerkt aan de transformatie die landelijk beoogd wordt. Een tussenstap is noodzakelijk zodat er een voorziening in Friesland aanwezig is waar jeugdigen met een machtiging gesloten plaatsing terecht kunnen. Anders zal er structureel uitgeweken moeten worden naar locaties in overige delen van het land waarvan, ook vanuit Friesland, bekend is dat hier schaarse capaciteit is.

De jeugdigen die geplaatst worden in de Jeugdhulp Plus voorziening hebben bescherming nodig. Het pedagogisch leef- en behandelklimaat in de voorziening sluit aan bij deze behoefte aan veiligheid. Er wordt een 'zo thuis mogelijke omgeving' gecreëerd. Hiermee wordt bedoeld dat er gestreefd wordt naar een positief en veilig klimaat met een goede sfeer, onderlinge verbondenheid en kansen om autonomie, zingeving en competenties te ontwikkelen. Daarnaast wordt in dit klimaat zoveel mogelijk de gezinssituatie benaderd en wordt er een huiselijke setting gecreëerd met als doel het leven zo veel als mogelijk te normaliseren.

De vrijheidsbeperkende maatregelen worden zo min mogelijk en zo licht als mogelijk ingezet, denk daarbij aan het tijdelijk beperken van het gebruik van bijvoorbeeld sociale media op de telefoon of het afzonderen van de jeugdige voor een zo kort mogelijke tijdsduur in een veilige maar huiselijke kamer. Het inzetten van vrijheidsbeperkende maatregelen gaat altijd in overleg met ouder(s)/verzorger(s) en de jeugdige. Hierbij wordt aangesloten bij de Veldnormen van Jeugdzorg Nederland.

Daarnaast is er binnen het contract ruimte om de

- huidige kleinschalige JeugdzorgPlus-voorziening verder te transformeren naar een vorm van een kleinschalige intensieve residentiële hulpvoorziening voor jeugdigen met zeer complexe problematiek waarbij vrijheidsbeperkende maatregelen niet meer noodzakelijk zijn en niet worden toegepast.
2. Zit hier ook een wetenschappelijke basis onder waaruit al bewezen is dat jongeren in een dergelijke setting er vooral (gemiddeld gezien) beter uitkomen dan toen ze in een dergelijke setting terecht kwamen?
- Er is veelvuldig onderzoek gedaan naar de inzet van alternatieven voor de JeugdzorgPlus. Eén van de succesvolle alternatieven, namelijk kleinschalige woonvoorzieningen, is de basis geweest voor het huidige contract.
3. De wethouder baseert zich op vertrouwen in Jeugdhulp Friesland, onder het motto: 'we gaan het allemaal anders doen'. Maar waarom is dat vertrouwen gerechtvaardigd als het alleen gaat om afspraken op papier, de werkelijkheid er bij Woodbrokers niet om loog en er nog steeds rechtszaken tegen de instantie lopen?
- SDF heeft samen met Jeugdhulp Friesland een inhoudelijk beleidskader vastgesteld waarin de transformatie van de JeugdzorgPlus voorop stond. Vanuit SDF zijn namens de Friese gemeenten kwaliteitseisen en kaders gesteld. Dit is voorafgaand aan contractering getoetst en dit zal gedurende de looptijd intensief gemonitord worden via o.a. werkbezoeken op locatie, contractmanagement gesprekken en het ophalen van ervaringen.
4. Herkent het college de signalen dat het in de praktijk minimaal een jaar duurt voordat je een kleine instelling in orde hebt. En dat er in die tussentijd veel onregelmatigheden plaatsvinden. Zo ja, zijn de garanties nu in Drachten om dit te voorkomen, dan beter gewaarborgd? Zo nee, waarom herkent het college zich niet in dit beeld?
- Ja, het opstarten van een nieuwe voorziening en locatie vraagt tijd. Gedurende deze periode gaan we monitoren of gehandeld wordt volgens de vastgestelde kwaliteitseisen en kaders.
5. Welke concrete afspraken zijn er gemaakt met Jeugdhulp Fryslân als het onverhoopt toch niet goed zal gaan?
- Er is sprake van intensieve monitoring en evaluatie waar dit onderdeel van gesprek is. Daarnaast gelden er verschillende protocollen (bijvoorbeeld als het gaat om het melden van calamiteiten). Mocht uit de monitoring blijken dat Jeugdhulp Friesland niet voldoet aan de gestelde kwaliteitsnormen bestaat er de mogelijkheid om het contract te ontbinden.

6. Is het toezicht (zoals uit het Move-rapport blijkt over Woodbrookers) over het klimaat en de geleverde kwaliteit van de jeugdzorg in de instelling nu beter geregeld? Zo ja, wat zijn dan de concrete afspraken op dit vlak?

Er zijn voorafgaand aan het contract kwaliteitseisen gesteld aan Jeugdhulp Friesland en de hulpverlening die door hen geboden gaat worden in de JeugdzorgPlus-voorziening. Daarnaast zien we dat er sprake is van continue monitoring en evaluatie. Ook de Inspectie Jeugd en Gezondheidszorg speelt een belangrijke rol in het houden van toezicht.
7. Kunnen we rekenen op extra geld voor het hervormen van gesloten jeugdzorg van het Rijk?

Vanuit het Rijk is er een SPUK-regeling, die aangevraagd kan worden door gemeenten en jeugdzorgregio's, waar we een beroep op gaan doen.
8. Hoeveel gaat deze nieuwe investering in jeugdzorg plus het ons al gemeente Leeuwarden kosten?

De gemeenten bekostigen de JeugdzorgPlus op basis van daadwerkelijk geleverde ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen. Er is een vast tarief per dag per jeugdige. De kosten die wij maken hangt af van hoeveel Leeuwarder jeugdigen met een machtiging van de rechter geplaatst worden in deze voorziening. Wanneer er sprake is van onderbezetting betalen de Friese gemeenten een beschikbaarheidsbijdrage. Op voorhand kunnen we niet aangeven wat de kosten voor gemeente Leeuwarden zijn omdat dit afhankelijk is van de inzet.
9. Waarom is het volgens het college deze investering waard?

Jeugdhulp Friesland is de enige Friese aanbieder die gecertificeerd is voor het bieden van deze vorm van jeugdhulp.

Zonder deze vorm van jeugdhulp in Friesland zal er structureel uitgeweken moeten worden naar andere JeugdzorgPlus-voorzieningen in het land. De Friese jeugdigen kunnen dan niet dichtbij huis worden geholpen. Dat vinden wij, en de andere Friese gemeenten, ongewenst. Bovendien sluit dat ook niet aan bij de landelijke bestuurlijke afspraken over de transformatie van de JeugdzorgPlus.

10. Er zijn steeds meer betere alternatieven voor gesloten Jeugdhulp. In Amsterdam (Levvel), Noord-Holland (Parlan), Zuid Holland (Schakenbosch, Fier), Brabant (Yes We Can) doen ze het al anders, met succes. In Drachten opent TurnOver haar vestiging om 'zo thuis als mogelijk' jongeren te begeleiden met behulp van sport.

Waarom investeert het college juist niet in dit soort initiatieven als alternatief voor de gesloten jeugdhulp?

De goede ervaringen van andere initiatieven zijn meegenomen in de vormgeving van de JeugdzorgPlus-locatie in Friesland. Er zal de komende periode aandacht blijven voor de doorontwikkeling van deze voorziening naar een kleinschalige woonvoorziening die met de transformatie beoogd wordt. Daarbij wordt ook gekeken naar de ervaringen van goede alternatieven.

De alternatieven voor gesloten jeugdhulp zoals bijvoorbeeld kleinschalige voorzieningen zijn helaas nog niet talrijk. We werken daarom gezamenlijk met onze aanbieders in het noorden aan het met spoed ontwikkelen van dergelijke alternatieven. Liefst ambulant en waar nodig residentieel. Dat doen we binnen 3Noord-verband samen met Groningen en Drenthe. Het contracteren van de 5 plekken bij JHF zijn een benodigde tussenstap in deze transformatie.

Leeuwarden, 22 oktober 2024

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

Signed By: Buma, Sybrand <sybrand.buma@leeuwarden.nl>
23/10/2024 13:23:52 CEST
ID: b6cd40fb-63b8-43ab-9b4e-7cc1acd5ebe0
Auth: Scribble

secretaris.

Signed By: de Jong de, Eelke <eelke.dejong@leeuwarden.nl>
06/11/2024 13:39:30 CET
ID: b6cd40fb-63b8-43ab-9b4e-7cc1acd5ebe0
Auth: Scribble

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*